

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio Cavsarvm Quibus S. R. M. Sveciae bellum à
Rege Regnoque Daniae sibi illatum, etiam post Pacem
Roschildiae initam, continuare coacta fuit**

Coyet, Peter Julius

[S.l.], 1658

Lit. OO. Articulus XI. Recessus additivi de appertinentiis Nidrosienbus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10534

moderni Regis tempore facta sunt, in medium afferamus, utique ipsemet in suis Diplomatis obpendenda tributa datis, de Annis 1654. 1655. 1656. quorum tam Originalia, quam exempla præstantium virorum fide munita præsto sunt, & cum eo universus Regni Daniæ Senatus, Rumsdahlum Nidrosiensi subjacentem Præfecturam indigitant, agrumque Rumsdahlensem non lecus ac alias Præturas, eisque subjacentia prædia quotannis taxant atque æstimant. Ino ne semel quidem excipiunt & separant Rumsdahlum, tantum abest ut peculiarem Præfecturam constituent. Nec Regis literæ, quæ ob tributa imperanda Præfecto Nidrosiensi, pro more consueto, scriptæ sunt, hæjus rei mentionem ullam faciunt. Ita enim patentes istæ literæ seu Diplomata sese habent: *Nos Fridericus III. D. E. I. gratia, &c. omnibus nostris dilectis fidelibus subditis, agricolis & universo populo, cujuscunque sint, aut cui serviant, degentibus atque habitantibus in toto districtu Nidrosiensi, eique subjacentibus Præfecturis, Salutem aternam dicimus cum Deo & nostra gratia: Sciote &c. Ita quidem, ut hoc anno tributum imperemus in Districtu Nidrosiensi, eidemque subjacentibus præfecturis, nempe &c. Et in Rumsdahl, Præturis Fossen, Indercæn, Stoerdahl, & Strinde, pro quolibet sesqui jugere, &c. Et in Nordmoer, Rumsdahl, Guldahl, & Oerkedahls Præturis pro quolibet jugere sive Spanl adhuc &c. Item: pendetur tributum illud in duobus terminis &c. nobis dilectis, fidelibus Friderico Vrne, seu Petro Wibio Ministris & Præfectis domus nostræ & Præfecturarum Nidrosiensium &c. solvetur. Idem indicatur etiam in Sac. Reg. Maj. literis ad Præfectum exaratis, ubi Rumsdahlum Nidrosiensi subjacens Præfectura expresse nominatur. Ut tandem ex his omnibus plenariè & firmiter colligere liceat, S. R. M. Daniæ nunquam animo fuisse, Rumsdahlum à principali sua Præfectura separare; Sed potius illud ipsum jure merito, vi pactorum inter Regna hæc septentrionalia nuper initorum, S. M. Regnoque Sveciæ cedendum esse. Quod si autem præter spem traditio ista suspenderetur & procrastinaretur, quam sollemnissime contra id protestor, & onus rationem enormitatum exinde forsitan oriturarum reddendi in eum conjicio, qui causam hinc rei suppeditavit, cum iis omnibus, quæ insuper contra tenorem pactorum admissa sunt. Firma tamen spe sustentor, fore ut S. R. M. Commissarii quam primum ad Rumsdahlum traditionem, limitumque definitionem mecum descendant, & negotium hocce ab bonum tandem exitum perducant. Nidrosiæ, d. 5. Junii Anno 1658.*

Lqrentz Creutz.

Lit. OO.

Articulus XI. Recessus additivi de appertinentiis Nidrosienbus.

UT etiam omnibus erroribus & controversiis, quæ vel nunc, vel futuris temporibus circa pertinentia ad Præfecturam Nidrosiensem, vi Trans-

actionis

actionis Roschildensis S. M. Regnoque Sueciæ cedendam ac tradendam, oriri possent, nisi claris & dilucidis verbis exprimerentur & describerentur, ansa omnis ac occasio præscindatur & eripiatur; circa hoc taliter conventum est, ut sub memorata Præfectura Nidrosiensi intelligi, & eidem jure annumerari debeant, Inderceen, Strinde, Guldahl, Stoordahl, Oerckedahl, Skougen, Wårdahl, Sparbœe, Fossen, Norremœr, & Nummedahls Præturæ, tam mari quam terra, ut & parva Præfecturæ Rumsdahl & Monasteria Ryns & Baëka, sive Tutterceas Bona, simul cum reliquis omnibus, sive sint in mari, sive in terra, & consistant in jure piscandi, insulis, seu scopulis, magnis sive parvis, quicquid vel hodie Episcopatus Nidrosiensi subjacet, & ad eum pertinet, vel olim post tempora Christiani III. gloriosissimæ memoriæ illi subfuit, & non expresse ad Norlandias in specie sic dictas, aut Præfecturam Wardhusensem spectat atque pertinet.

Lit. PP.

Brevis & Speciminis loco addita Enumeratio eorum, quæ Danici vectigalibus in freto Oresundico Præfecti contra Religionem Pactorum Roschildensium admittere fuerunt ausi. Contigere autem hujus generis plurima, quæ nunc non afferuntur.

Plus justò retardati sunt:

Die 2. Maii Cornelius Janfonius Teslerus è Batavia Holmiam tendens cum navi variis mercibus onusta. Multum heic laboris insuntum fuit, antequam Cornelius iste à Telonariis dimitti potuit, non habita ratione, quod literis maritimis, secundum leges conscriptis, instructus fuerit. Dicebant enim Telonarii expresse, sibi in mandatis non datum, naves Suedicas hoc modo, scilicet ad solas literas maritimas dimittendas esse.

Die 2. Junii Martinus Kraut, è Batavia Stetinum petiturus, cum navi vino & aliis mercibus onusta. Hunc similiter per horas aliquot detinuerunt, prætendentes, naves & bona Pomeranica, præprimis verò vina, libertate Suedica nullatenus gaudere, cum tamen literas maritimas à Senatu Stetinenfi scriptas secum habuerit. Tandem post multas sollicitationes dimissus quidem fuit, sed magis intuitu cujusdam schedulæ, quam vectigali Præfectus ipsi extorsit, quàm literarum marimarum, quibus instructus erat.

Infrascriptis Navium rectoribus vectigal extortum fuit, quanquam veras literas maritimas & Certificaciones habuerint.

Die 10. Maji à Cornelio Janfonio Stetinenfi ad rationes Hermanni Beckeri Civis & Incolæ Rigenfis, Telonarii extorsērunt pro navi tritico onusta - 102 Imper.